

Hi m th y m t th i đ i nào mà y gi i b khinh nh ngày hôm nay.

Nh ng gì x y ra b nh vi n Năm Căn có l là m t s t c n c v b . Có đ ng nghi p nói đó là m t n n “y khoa đ v”, nh ng tôi cho r ng đó m t n y h c b chính tr hóa. Vâng, chính vì y h c b chính tr hóa nên m i th m h i nh hi n nay.

Cái quá trình chính tr hóa y h c ta x y ra m t cách toàn di n. Nó b t đ u ngay t khâu tuy n sinh, đ n khâu h c t p và kéo dài đ n khi ra tr ng và hành ngh . BS Đ H ng Ng c trong m t bài nói chuy n Long H i g n đây kêu g i (ai?) ph i quan tâm đ n “đ u vào”, “h p đen” và “đ u ra”. Nh ng tôi e r ng ông không nói h t hay tránh né không nói đ n s chính tr hóa trong 3 khâu ông nói đ n. Tôi nghĩ r ng nh ng hi n t ng tiêu c c trong ngành y chúng ta đang ch ng ki n ngày nay chính là h u qu c a quá trình chính tr hóa y h c. Nói nh nhà th Đ Trung Quân:

Chúng ta đang g t m t mùa b i thu s vô c m

Vì chúng ta gieo nó

Chúng ta phó m c cho đ nh m nh vì chúng ta không tin gì c .

Chúng ta quen nói đ i

Chính tr hóa đ c gieo m m ngay t khi tuy n sinh. Chúng ta ch a quên chính sách h ng h n chuyên sau 1975. H ng là đ , là cách m nh. Chuyên là chuyên môn. H ng h n chuyên là có nhân thân cách m ng t t h n có tài chuyên môn. Chính sách h ng h n chuyên th c ch t là m t s n ph m c a ch nghĩa lý l ch. Ch nghĩa lý l ch hoàn toàn nh t quán v i chính sách chính tr th ng lãnh giáo d c. Chúng ta còn nh sau 1975, lý l ch sinh viên h c sinh đ c chia thành 14 b c. Con cái c a “ng y” b c th 13 hay 14. b c này cũng đ ng nghĩa v i không đ c vào h c y khoa dù có đi m cao. Bao nhiêu nhân tài ch vì cái t i con cháu c a ng y b đ y ra

ngoài. Thay vào đó, con cháu cách m ng dù đi m th p v n đ c vào h c y khoa. Đi m 2, 3 cũng đ c vào tr ng y. Đã có ng i s a đi m thành 25, 30. M t xã h i xem th ng tài năng thì làm sao khá đ c. H u qu là chúng ta có vài th h bác sĩ t i và giáo s “đ m” nh ngày nay.

S là r t sai l m n u nghĩ r ng ch nghĩa lý l ch đã ch m đ t. Cái “đ u vào” mà BS Đ H ng Ng c không mu n hay không dám nói đ n là gì? Tôi xin nói thay ông, đó là nh ng “c tụy n”, “chuyên tu”, “b i đ ng”. Đó là nh ng m ã ng mà nhi u ng i khó có th hi u n i. Nói th ng ra, m i năm ng i ta đ a ra m t danh sách “sinh viên” đ c c đ i h c y khoa, tr ng đ i h c không th t ch i. Không th t ch i vì đó là l nh. Ch a nói đ n chuyên tu. Dân gian có câu nh o báng “đ t nh chuyên tu, ngu nh t i ch c”, nh ng tr trêu thay, chuyên tu và t i ch c có quy n h n chính quy. Có quy n là vì h là ng i c a Đ ng. Đ ng tin h . Có m y ai bi t r ng chính nh ng bác sĩ chuyên tu là nh ng ng i đang n m quy n sinh sát ngành y. Hãy nhìn quanh xem, giám đ c các s y t là ai, n u không là chuyên tu. H n m quy n t c p trung ng đ n đ a ph ng.

Quá trình chính tr hóa ti p t c trong tr ng y. Sinh viên y ngày nay ph i h c nh ng môn h c xa l v i y khoa. Ch nghĩa Mác Lê. T t ng H Chí Minh, dù ông ch a bao gi t nh n r ng mình có t t ng. L ch s Đ ng CSVN. Tôi không rõ có tr ng y nào trên th gi i dành m t th i ng 20% đ d y nh ng môn h c nh trên. Dĩ nhiên là ngo i tr Trung Qu c, cái n c mà gi i lãnh đ o chúng ta răm r p làm theo c nh là m t h c trò bé nh trung thành. Dù ai cũng có th th y nh ng môn h c đó ch ng liên quan gì đ n ngh y, nh ng nó v n đ c gi ng d y nh là nh ng môn h c b t bu c. Bi t đ c ch nghĩa Mác Lê, hay t t ng H Chí Minh, hay l ch s Đ ng có làm cho ng i bác sĩ có tay ngh cao trong v i c đ i u tr b nh? Ch c ch n không. V y thì đ ng h i t i sao ki n th c chuyên môn c a bác sĩ ngày nay quá th p.

Ch nghĩa Mác Lê đ a vào đ u tranh giai c p. Do đó, cái giá c a s u tiên cho h c chính tr là s suy đ i đ o đ c y khoa. M t sinh viên m i vào tr ng y đã đ c nh i nhét nh ng thông tin v đ u tranh giai c p, v k thù, v ph n đ ng ... thì đ ng trách sao đ u óc c a h đ c u n n đ tr thành nh ng k ch bi t đ n Đ ng và đ u tranh, ch ch ng quan tâm đ n b nh nhân. V y thì đ ng h i t i sao bác sĩ m i ra tr ng non cho t nh ng đã b t đ u ho nh h e b nh nhân và t xem mình là ông quan, ăn trên ng i ch c. Th h i có bác sĩ chân chính nào vô tâm đ n n i đ cho thân nhân qu l y mà v n vô t b đi ng và đ cho b nh nhân ph i ch t? Đó là k sát nhân, ch đầu ph i “bác sĩ”. Cũng đ ng trách t i sao sinh viên m i h c 1,2 năm trong tr ng y đã bi b o khoe khám ch kín c a ph n . Khoe ngay trên m t báo. H còn dùng ch “ch em”. Th t ch a bao gi đ t n c này có nh ng sinh viên y khoa m t d y nh th . Tôi kh ng đ nh dùng ch m t d y hoàn toàn chính xác trong tình hu ng v a nói trên. Nh ngày x a khi theo th y vào phòng m , m t đ a b n nay là m t nhà ph u thu t tài ba M l l i th t lên m t câu khi m nh v cái chân c a b nh nhân, sau đó b th y tán cho m t b t tay nh đ i và c đám lãnh đ m t bài gi ng moral. V y mà bây gi có nh ng sinh viên y khoa không ý th c đ c thiên ch c c a ngh y và s tin t ng c a xã h i đ lên báo chí th t lên nh ng câu ch ch có th mô

T là một d y. Nhưng sinh viên này không nên hành nghề th y thu c vì b não c a h đã b đ u đ c b i nh ng vì khu n h ti n.

Th t khó nói có n i nào trên th gi i mà ng i ta l n l n gi a cán b y t và bác sĩ. BS Đ H ng Ng c nói đ n Đ i h c Y khoa Ph m Ng c Th ch kh ng đ nh m c tiêu đào t o “Bác sĩ t ng quát h ng v c ng đ ng”. N u m c tiêu là h ng v s c kh e c ng đ ng thì t i sao tr ng có tên là “Đ i h c Y khoa”? T i sao không g i là Tr ng cao đ ng y t c ng đ ng cho phù h p h n? Th t ra, t n thân c a tr ng là Trung tâm đào t o và b i d ng cán b y t thành ph , m t cái tên r t thích h p. Khó đ nh nghĩa khái ni m bác sĩ t ng quát h ng v c ng đ ng vì ch ng ai đ nh nghĩa đó là bác sĩ lo i gì. Đ i t ng c a ngh y là ng i b nh — con ng i và b nh. Đ i t ng c a cán b y t là c ng đ ng, s c kh e c ng đ ng. Bác sĩ có th là cán b y t , nh ng cán b y t không th là bác sĩ. L m l n gi a y khoa và y t đ n đ n sai l m trong tri t lý đào t o. Trong th c t , ai cũng bi t trung tâm t ng là cái nôi dành cho con em c a quan ch c, cán b . Mang t ng là ph c v c ng đ ng, nh ng trong th c t h đ u quanh qu n trong các b nh vi n

. H u qu là chúng ta có 15 th h n a th y (bác sĩ) n a th (cán b y t). Khó t ng t ng có n i nào có h th ng đào t o quá g nh th .

Quá trình chính tr hóa ngh y còn đ n ra sau khi sinh viên t t nghi p tr ng y. Cũng nh b t c c quan công nào, b nh vi n cũng có chi b c a Đ ng. Chi b đ ng dĩ nhiên ch dành cho Đ ng viên. Chi b có bác sĩ nh ng cũng có nh ng ng i ngoài y gi i, nh tài x lái xe. Nh ng ng i ngoài y gi i cũng có t ng nói nh bác sĩ khi h ng i trong chi b . Ng i có quy n nh t trong b nh vi n không h n là giám đ c mà là bí th chi b . Bí th chi b trên danh nghĩa là chính tr viên, nh ng l i can thi p vào nh ng v n đ chuyên môn liên quan đ n y khoa! T ng nói chuyên môn không có giá tr b ng t ng nói c a Đ ng. Th t trêu. Th t quá đ n. M t n n y khoa b chính tr hóa.

Y khoa không phân bi t thù hay b n. Ng i th y thu c chân chính không phân bi t b nh nhân mình là phía bên kia hay bên này, không phân bi t ng i đó theo đ o gì, hay theo ch nghĩa gì, không phân bi t thành ph n xã h i. T t c đ u đ c đ i x nh nhau. Nh ng r t t c cái lý t ng cao c và ph quát đó đã b chính tr v t b m t cách không th ng ti c. Chính vì th mà ngày nay chúng ta có nh ng khu đ c tr dành cho cán b cao c p, bi t l p v i khu dành cho th ng dân. Đó không ph i là ăn trên ng i ch c thì là gì? Đó có ph i là lý t ng cách m ng? Nh ng s phân bi t này đâu ch x y ra m i đây. Nó còn tàn nh n h n ngay t ngày 30/4/1975. Hãy nh r ng ngày 30 tháng T năm 1975 b nh nhân trong Quân y vi n C ng Hoà b đ u i ra kh i vi n. Anh mù công anh què. Anh đ ru t v n vai anh c t tay. Đó là th i đ i m ng i Sài Gòn bi t đ c y đ c c a n n y h c m i. Đó là lo i y đ c b chính tr hóa.

Hầu như cả quá trình chính trị hóa từ khâu tuyển sinh, giảng dạy và tuyển nhập là những thủ tục bác sĩ có trình độ chuyên môn thấp. Mười năm trước tôi đã thấy M... mỗi năm có hàng trăm ngàn bệnh nhân chết do sai sót trong y khoa. Một số ý kiến tuy vậy và nhận biết như M... mà còn như thế thì... nói về ta câu hỏi là đã có bao nhiêu người chết vì sự phân biệt trong điều trị? Nhưng gì xảy ra... bệnh viện Năm Căn và hàng ngày trên khắp nước chỉ là những “thành quả” đã được gieo giảng từ rất lâu. Hầu như cũng là hàng ngàn giáo sư, tiến sĩ, dược sĩ, dược sĩ được dân khinh.

Chính trị hóa y khoa đã xảy ra rất lâu rồi không phải mới đây. Nó còn được luật hóa. Điều 41 trong Hiến pháp ghi: “Đoàn Thanh niên công sở ở Hồ Chí Minh, gia đình và xã hội cùng với nhà trường có trách nhiệm giáo dục thanh niên, thiêu niên và nhi đồng”. Điều 37 ghi: “Chống nghĩa Mác-Lênin là một trong những chủ đề của sự phát triển của xã hội Việt Nam. Nhà nước tuyên truyền, giáo dục sâu rộng về chủ nghĩa Mác-Lênin, đường lối chính sách của Đảng Cộng sản Việt Nam [...] chống các tư tưởng phong kiến, tư sản và những hủ tục của văn hóa lạc hậu, tàn bạo; phê phán tư tưởng tiêu cực; xây dựng nếp sống xã hội chủ nghĩa, xóa bỏ nếp sống lạc hậu, bài trừ mê tín, dị đoan”. Như thế, việc chính trị hóa y khoa không có gì đáng ngạc nhiên vì nó nằm trong chính sách của Đảng được hiến pháp quy định. Do đó, nếu muốn làm cho y khoa của chúng ta tốt hơn thì hãy thay đổi tư duy, chứ không nên kêu gọi chung chung về y đức. Y đức chỉ là một số phẩm chất của cái tri thức giáo dục về chính trị hóa. Nguyên nhân chính của vấn đề y khoa nước ta bị suy thoái nằm ngay trên những dòng chữ tôi trích trên đây.